

TRABUNJA

LJUBLJANA, 5. JANUARJA 1972

ŠTUDENSKI LIST

ŠT. 10

LETNIK XXI

CENA 1Ndin

FRANKO ADAM

Baje se bliža novo leto in ob takih prilikah se spodobí, da svojim znanec in drugim pišeš voščila itd. Komu kaj želim?

„Znancem“ z Rimske in Tavčarjeve, da bi ovadbe in pozive na zaslišanja pisali brez napak. Našemu srednjemu razredu, da bi se zavedel samega sebe, postal, tisto kar je. Vsem birokratom in politikom, da bi pozabili na socialistično frazeologijo.

„Tribuni – da bi še naprej tribunažila v stilu levega radikalizma, anarhizma itd. Vsem dobrim znanec in prijateljem isto, kar želim sebi.“

BORIS CIZEJ

Dandanašnji, ko nam je ljubi mir in red v hiši tisto ta-pravo, ko se gore rušijo, da včeraj še mogočne, ko nam luč z obzorja strto sije, dandanašnji, pravim, se ozrimo naprej; zgoraj podpisani, bobi imenovani, tu izjavljam, da čeprav mi je bilo od Boga in cesarja dano mimo živeti in umreti v spokoju in sreči, tmasto, najbrž iz kakšnih zastrto-spolnih pobud in porivov, silim z glavo v zid. Zid pa, ne bodi len ... Tako pač vsi po svoje, dokler nam je lepo. Kar pa se Novega leta tiče, pa tako vemo. Opaaaaaaahaaaaa!

ŠE O "ZBORNIKU DOKUMENTOV 70/71"

Lepo je napisal "stari dobri Horac" o spomenikih, lepo in simbolično se bleščijo tiste vrstice na prvi strani lista Tribune! Ta zapis kaže, kako prav je imel "oče" Horac. Seveda pa imajo tako prekleto prav tudi nadbudni, kleni mladi "Horacki": ... ne bo ga dež načel, ne bo vihar omajal ... Naj zaplenijo "Tribune", naj nam dopovedujejo razumnost, nam pa cena raste bolj in bolj! Seveda nima to nič skupnega z "Zbornikom"! In to je njegova napaka, ali ne, tov. glavni urednik Tribune, lista "našega"? Neskončno lepo bi bilo, skoraj na videz neresnično, če bi v Tribuni pisali po razmisleku, če bi preverili tisto, kar grajajo in če bi spoznali tisto, za kar se zavzemajo.

Ne domišljamo si, da ta naš uvod lahko odtehta čudovit uvod, ki ga je napisal dopisnik iz "daljne" Antike. Kljub temu pa preidimo k stvari. IO SŠ je na enem svojih rednih sestankov sklenil, da bo izdal več publikacij. Ideja je še iz lanskega leta: izdali naj bi informator o študentski organizaciji. V njem smo poskušali študentom prikazati to, kar se imenuje SŠ, in to, predvsem iz formalne strani. Hkrati pa smo ugotavljali, da so o sami vsebini delovanja IO SŠ slovenska javnost pa tudi študentje slabo obveščeni (tudi in predvsem po zaslugi študentskega lista). Tako se je porodila ideja o zborniku. Pri tej odločitvi nas je vodil še čisto praktičen vidik: vse dokumente in pomembnejše sklepe IO SŠ mora potrditi skupščina SŠ in tako naj bi bil zbornik tudi material za skupščino SŠ.

IO SŠ je predvidel še tretji izbor tekstov, ki so nastali v konfrontaciji SŠ s sodiščem. Tožbe, pritožbe, odločbe in sodbe naj bi zbrali, ker le-te predstavljajo svojevrsten zaokrožen "spomenik" delovanju SŠ v preteklem letu. Za ta tretji izbor je v predskupščinskem vrvenju zmanjkalo časa. Realizacija ideje je seveda še vedno aktualna.

Na IO SŠ katerega člani so bili tudi nekateri člani uredništva Tribune smo se pogovorili tudi o konceptu zbornika, informatorja in izbora odločb, tožb, pritožb in sodb. Zbornik naj bi obsegal dokumente iz mandatnega obdobja (zdaj že preteklega), izvršnega odbora od skupščine do skupščine. Zbral naj bi dokumente, ki ne bodo objavljeni v drugih podobnih izdajah, in predvsem dokumente, ki se nanašajo na delo IO SŠ LVZ. Komisije pri IO SŠ, MO in druge organizacije naj bi zbrale svoje dokumente in jih predložile redakcijski komisiji. Zbornik smo pripravljali v počitniškem času in takrat seveda ni bilo vseh v Ljubljani, najmanj pa članov uredništva Tribune...

Ne glede na to je možno, da je redakcijska komisija spregledala posamezne dokumente. Razlike pa nastanejo seveda tudi pri vrednotenju pomembnosti posameznih dokumentov. Tovarši glavni urednik je našel več dokumentov, ki bi jih moral, po njegovem mnenju, Zbornik obsejati. Kljub najboljši volji pa mora redakcijska komisija ugotoviti, da večina teh dokumentov v skladu s kriteriji (zgoraj nakazanimi) ni mogla priti v Zbornik.

"Dokumenti v zvezi z akcijo zbiranja podpisov proti ponovnemu začetku stalinističnih procesov v ČSSR oktobra lani", "dokumenti, ki so nastali na obeh protestnih zborovanjih proti sojenju študentu Mišanoviču", "dokumenti z literarnega maratona v začetku novembra lani" so bili zunaj časovnega obdobja, ki ga zajema Zbornik. Ti dokumenti so dobili svoje ustrezno mesto v materialih za lanskeletno redno skupščino.

Dokumenti ob prihodu Chaban-Delmasa in o sodnem postopku proti udeležencem te akcije, zaplenjeni letaki in dokumenti ob teh zaplembah, dokumenti v zvezi s kazenskim pregonom proti trem našim študentom bodo našli svoje mesto v omenjenem tretjem izboru, če bodo ustrezali postavljenim kriterijem.

Glede dokumentov, ki so nastali na zasedbi FF je IO SŠ razpravljal in načelno pristal na to, da finančno podpre izdajo le-teh v reviji "Problemi!" Isti dokumenti

naj bi bili osnova avtorskemu zapisu tov. Iliča v zbirki "Pričevanja". Tako je IO SŠ menil, da ni potrebno dodatno objavljanje drugače sicer pomembnih zapisov. Pomanjkljivost Zbornika je prav gotovo v tem, da niso upoštevani dokumenti iz fakultet (in to ne samo iz FAGG, temveč tudi drugih FF, EF, PF itd.). Upoštevati pa moramo, da ne obstaja nikakršen zanesljiv centralni arhiv. Sicer pa včasih resnično zmanjka zanimivega gradiva za ustrezne uvodnike, ne le glavnemu uredniku Tribune, marveč tudi Delu, Družini, Komunistu. Ker urednik mora biti, se ga pač ustvari, pa naj napada in služi čemerkali in komurkoli. Toliko torej o tistem uvodniku. Človeško se je motiti: to velja tako za redakcijsko komisijo kot za tov. glavnega urednika. Pri tem bi lahko tudi ostali, če se ne bi vsiljevala neka misel, ki jo poraja med drugimi tudi članek o Zborniku: ali ne gre nekaterim samo za to kdo je tisti: "... in moj najboljši jaz, ki bo živel preko graba", ne pa za druga deklarirana principielna vprašanja.

redakcijska komisija
Zbornika dokumentov SŠ LVZ 70/71

PRIPIS I.

V enoletnem procesu nastajanja študentskega gibanja, ki je doživel svoj višek z zasedbo FF, so nastali zelo številni dokumenti, in vsi, ki smo v tem gibanju sodelovali in ga sooblikovali, smo zelo zainteresirani, da bi ti dokumenti kljub svoji nedodolnosti, naivnosti, nezrelosti etc. zagledali luč dneva v samostojni publikaciji. Možnost za tako publikacijo je imel IO SŠ LVZ, pa je ni izkoristil. Zakaj ne, sem napisal že v peti številki. Za neizkoriščenje te možnosti pa nam redakcijska komisija Zbornika navedla čudovita opravičila: da je bil Zbornik pripravljen le kot material za skupščino (čeprav vsi vemo, kako malo študentov se zanima za dolgačasne redne letne skupščine, kjer niti izvoljeni delegati ne morejo vzdržati do konca), da so nekateri dokumenti nastali izven mandatnega obdobja tega IO (kar me prav malo briga, ker to nič ne spremeni njihove važnosti), da bodo dokumenti okrog sodnih obravnav izšli v posebni publikaciji (v kar iskreno dvomim glede na trenutno finančno stanje SŠ LVZ), da naj dokumenti iz zasedbe raje izidejo v Problemih (čeprav vsi vemo, da so izhodišča te revije, če jih opazujemo nekaj let nazaj, v bistvu nasprotna izhodiščem študentskega gibanja, in da bi bilo poleg tega boljše izdati vse dokumente v eni sami publikaciji), da bo Iličova knjiga o našem gibanju izšla v Pričevanjih (čeprav vsi vemo, kako težko je s tako knjigo prodrati v tako etabliirano založbo kot je Mladinska knjiga, in da kljub temu, da se o tem govori že pol leta, še vedno prav nič ne kaže, da bo knjiga izšla) itd. itd. Možnost je bila zaprta. Tribuna pa, ki se ob tem razjezi, je poleg vseh sofisticiranih argumentov še neargumentirano obsojena, da piše brez premisleka, da ne ve, za kaj se zavzema in da ji gre le za lastno slavo. Obramba Zbornika še bolj potrjuje tezo, ki jo vsiljuje že Zbornik sam: da je IO pusta zbirokratizirana organizacija, ki impulzov in nemira študentskega gibanja ni mogla niti razumeti niti integrirati, in ki si v svoji zatohtli birokratski duši najbrž na skrivaj močno želi (tako kot vse birokratske oblastvene strukture in še marsikdo v Sloveniji), da bi vsega tega diredandja in zgoge s študentskim gibanjem sploh ne bilo, in da bi vsi živeli v miru in enotnosti kot velika srečna družinica.

S spoštovanjem
mladen dolar

PRIPIS II

Je pač tako: ko mački na repstopiščevili, pa še grize včasih. Žveplo in strup, ki se zliwa iz zgornjega zapisa bralcu v oči, naj bi zakril tisto pravo razsežnost problema, ki pa nikakor ni nov. Namreč – razhod med "uradnimi (birokratskimi)" študentskimi strukturami, ki so jih v času, ki ga zajema Zbornik, predstavljali predvsem njegovi redaktorji in sodbodnejšimi oblikami študentske aktivnosti. To je nabrž vzrok za paranooidno in nevrotično obnašanje in reagiranje avtorjev Zbornika, ki jih neuradne, neoštevilčene in neupredelčane akcije in posamezniki premaknejo iz njihovih mirnih in toplih gnezdec in zavetišč in jih frustrirajo do te mere, da vidijo strahove. Strahovi pa so oni sami, saj se v temi ne vidi več kot za peden predse. Predlagamo, da ta svoj odgovor uvrstijo v materiale za kakšen nov podoben Zbornik, saj povsem spada tja.

Uredništvo si umije roke.

bobi cizej

ALI JE TRIBUNA ŠTUDENSKI LIST?

Najpogostejši očitek uredniški politiki Tribune, očitek, ki je bil tudi ves čas prisoten na nekako triumi diskusiji o Tribuni s študenti Pravne fakultete, je približno takle: Tribuna ni študentski časopis, ker je glasilo le zelo ozkega kroga študentov, povečini iz Filozofske fakultete. Mnenje tega kroga pa nikakor ni identično z mnenjem velike večine študentov v Ljubljani. Iz tega torej neizpodbitno sledi, da si je ta majhna grupica kratko malo vzela v zakup študentsko glasilo, ne da bi pri tem upoštevala avtentične interese velike večine študentov, vzela si je nekakšen monopol in zdaj se okorišča z denarjem, ki ji ga je dala SŠ in družba tako, da uredništvo objavlja svoja privatna mnenja o stvarih in s tem izkrivlja resnično podobo o naših vrlih študentih, ki da so skoraj vsi pridni, pošteti, delovni in lojalni. O ljubljanskih študentih se širi sloves, da so nekakšni "ultralevičarji" in "razbijači", v bistvu pa je takšna le neznatna skupinica, nekakšna zaprta klika, ki drži v rokah študentski list in ne pusti zraven nikogar, ki ima drugačno mnenje od njih. Vse to je Andrej Berden podkrepil še z statistiko, da je v letošnji Tribuni približno polovica članov izpod uredniškega peresa.

Diskusija na PF se je omejila v glavnem na prebijanje tega stališča, čeprav bi bila diskusija na drugi relaciji najbrž koristnejša tako za uredništvo kot za študente. Menim, da smo po dolgi in zelo vroči debati to stališče uspeli zavrniti, tako da se je na koncu te razprave ustvaril teren, na katerem bi se lahko pogovarjali res obojestransko plodno. Upam, da bo za tak razgovor v bodoče še več priložnosti.

Na zgoraj opisano mnenje imam zelo številne pripombe:

1. Kdo je poklican, da tolmači avtentične študentske interese? Menim, da to ni niti uredništvo Tribune, niti Izvršni odbor niti nekateri posamezniki. Svoje mnenje in svoje interese lahko postavijo in zastopajo le študentje sami, dokler pa je velika večina študentov pasivna in molči, tako dolgo je sklicevanje na študentske interese kot argument navadna manipulacija, ki je manipulacija tudi zdaj tako popularno sklicevanje na interese delavskega razreda, ki si jih lahko tolmači vsak po svoje in v skladu s svojimi trenutnimi privatnimi interesi.

2. V Ljubljani je 12000 študentov, ki izhajajo iz najrazličnejših krajev, slojev in sredin, zato so njihovi interesi tudi izredno heterogeni. Najbrž je precej velik procent ljubljanskih študentov katolikov, iz tega pa še ne sledi, da mora Tribuna objavljati religiozne članke, čeprav je vernih študentov morda celo več kot resnično levo usmerjenih.

MLADEN DOLAR

Za novo leto 1972 si na vso moč želim, da bi že enkrat vstal kralj Matjaž, ki že nekam nemamo dolgo spi tam nekje pod Peco, ki takole že nekaj stoletij lenobno poležava in samozadovoljno razmišlja, kako da je ugnal Turke, pri tem pa z vso svojo grozno vojsko vred postaja čedalje bolj kosmat in rejen, tačas ko se mi mučimo in borimo sa samoupravno družbo in socializem. Kajti če ga ne bo, si bomo moral pomagati kar sami, še preden nas vzame hudič.

MILAN JESIH

Tukaj moja vam podoba: da si daste jo na zid. Jaz sem ta na sliki poba, zmarnan, skuštran in zapit.

Novo leto je pred nami, mi ukazano je kaj želel. Pa kaj me briga, kaj bo z vami, brigate me vi in vaš svet!

A če je treba, umem biti tudi nepopisno grd: in ker je treba in umem biti, zaželim vam naglo smrt!

3. Tribuna ne more biti nekakšna oglasna deska vseh študentov, nekakšna prazna posoda, univerzalni receptor, ki pasivno sprejema vase vse najrazličnejše študentske interese in tako izvršuje voljo "ljudstva".

4. Tribuna ne more zastopati mnenja in interesa nekoga, ki je tiho, zato je lahko samo list aktivnih in angažiranih ljubljanskih študentov, teh pa je, kot vemo, sorazmerno malo. Tudi pri nas imamo, kakor povsod po svetu, fenomen "silent majority", molčeče večine, vsi pa vemo, da je ta pasivna večina lahek plen vsem najrazličnejšim oblikam manipulacije. Zato se Tribuna zavzema za politizacijo študentov, za njihovo angažiranost in po mojem mnenju ji to počasi vsaj do neke mere uspeva.

5. Vsakdo, ki piše v Tribuno, lahko pri tem zastopa le svoje mnenje., stališče, za katerega po svoji vesti in prepričanju meni, da je pravilno.

6. Tudi če večina študentov nekemu določenemu mnenju nasprotuje, to še ne more biti argument za njegovo napačnost in neupravičenost. Argument večine ni argument. Tudi z Marxom se je v 19. stoletju strinjala le neznatna peščica ljudi. Neko stališče se da zavrniti le z argumenti, ki so na isti ravni.

7. Proti očitku, da se Tribuna ne ukvarja s študentskimi problemi ampak s politiko, se da povedati sledeče: Univerza je del družbe, univerzitetni problemi so del in odraz širših družbenih. Samo radikalna angažiranost v globalni družbeni problematiki nam daje možnost za ustrezno reševanje problemov univerze. Zato moramo študentje posegati v družbeno dogajanje, pisati moramo o vsem, kar nas zadeva kot državljane SFRJ, in to s svojega vidika in na podlagi specifičnega statusa, ki ga v tej družbi imamo. Ta status pa se bistveno razlikuje od statusa upravljalških, birokratskih, vodilnih struktur, ki jih študentje neprestano ostra kritično ocenjujemo. Zelo mnogo ljudi v Jugoslaviji, zlasti v vodstvenih strukturah, si na vso moč želi študente, ki predvsem pridno študirajo in pri tem ne vidijo preko svoje stroke in preko svojega fahidiotizma, ki se zlasti in predvsem ne ukvarjajo z družbenimi in političnimi problemi. Potrebni so molčeči krmavci.

8. Zavrnjenih člankov, ki niso izpod uredniškega peresa, je pravzaprav zelo malo, najbrž celo manj kot pri kakšni drugi reviji. Zunanjih sodelavcev preprosto ni. Čeprav imajo nasploh študente za najpogumnejši družbeni sloj, pa je v Sloveniji strahotno malo takih študentov, ki bi bili dovolj pismeni in dovolj pogumni, da bi lahko na eni tipkani strani napisali, kaj jih žuli in se pod to podpisali.

9. Res je, da nas je od desetih članov uredništva kar osem iz FF, vendar to dejstvo ni namemo. Pri sestavi uredništva so prišli v poštev študentje, ki so se zanimali za tako delo, ki so bili angažirani in so delali v študentski organizaciji in ki so znali vsaj za silo pisati. Obžalovanja vredno je, da je take ljudi najti samo na FF. Pogovarjali smo se z več študenti z drugih fakultet, ki pa niso sprejeli sodelovanja.

SLOVENSKE ŠTUDENTE JAVNO PROGLAŠAM ZA ŠLEVE!

Morda bo vsaj psovaje pomagalo, da bomo pridobili par novih sodelavcev, ki bodo demantirali zgornji stavek.

mladen dolar

P.S.

Na tribuni o Tribuni na PF smo lepo prosili vse prisotne študente PF, naj sami napišejo poročilo o tem razgovoru za Tribuno in tako pokažejo svojo pripravljenost k sodelovanju. Ker ni bilo nobenega odziva, sva poročilo morala napisati midva s Frankom po uredniški dolžnosti.

TOMO PODGORNIK

*Vsem bralcem
velim v nemu
nemu leto 1972
veliko tihega
nadovoljstva
ob branju
tribune.*

VLADIMIR SIMIČ

Zvestim bralcem Tribune želim v letu 1972, da bi se leto 1973 še pisalo. Želim jim tudi, da bi razumeli, pisanje Darka Štrajna v Tribuni, miroljubno politiko nevez anih držav, govore tovariša Kardelja, ustavne amandmaje iz leta 1971 in morda še kaj, kar jim do sedaj ni bilo povsem jasno. Predvsem pa jim želim, da bi ne bili razočarani, če bodo kdaj te stvari doumeli, in da bi sploh ne bili razočarani, če bodo karkoli razumeli. Iz že zapisanega je jasno, da želim bralcem veliko osebnih sreč in uspehov in naj mi ne zamerijo, če tega nisem posebej voščil. Razumljivo srečno.

OCENA DELOVANJA TONETA REMCA

(Sprejeta na seji komiteja UK ZKS, dne 6.12.1971)

Univerzitetni komite ocenjuje nastop Toneta Remca ob zadnjem študentskem štrajku na Hrvaškem kot politično neprimerno dejanje, čeprav ta nastop ni pomenil brezrezervne podpore, kot je bila javnost pomanjkljivo obveščena.

Ne glede na dobre namene Toneta Remca pomeni njegov nastop na plenumu zagrebskih študentov objektivno podporo njihovi akciji ter nasedanje nacionalistom v študentskem gibanju.

Komite univerzitetne konference je Tonetu Remcu za njegov nastop v Zagrebu izrekel kritiko. Ta kritika se seveda ne nanaša na njegovo siceršnjo politično dejavnost.

JEZIK

Neki posebno mučen večer je k Zbašniku prisedel starejši moški in rekel: "Tako ne gre več naprej, morate se nehati posmehovati iz našega jezika." "Kako to mislite, Košir?" je vprašal Zbašnik, ki je prišelka poznal. "Tako!" Košir je vzel iz za hrbta tlečo cigaro in z gorečim koncem povrtal po gostilniškem prtu, da so ogorki izžrtli pot do lesa. Zdaj je Zbašnik za njim opazil glavi njegovih sodelavcev; zvedavo in plašno sta kukali čez Koširjeva ramena, se včasih spogledali. "Najbolje bo, če sedete in mi razložite," je rekel Zbašnik in se s stolom premaknil na levo, da je naredil več prostora. Gostilna je bila polna in Košir je najbrž hotel samo prostor, takoj je sedel, malo za njim pa še spremljevalca, prišel je gostilničar in naročili so. "Konjak?" je vprašal, menda je vedel, kaj pijejo, Košir je rekel: "Vinjak. Vinjak, če bi že pili žgane pijače, potem bi vinjak, in ne konjaka; tako pa nam prinesite, prosim vas, tri Coca-Cole." Levi sodelavec se je stresel, morda ob zadnji besedi, krčmar je odšel, ne da bi opazil ožganino. "Tri Coca-Cole" je ponovil Košir brez veselja. Odkar so sedli, je minilo vsega nekaj sekund, vendar je postal Zbašnik nestrpen, kar je bilo zaradi dogodka s protom razumljivo, in je pogledal Koširja v oči. Torej ni hotel samo prostora, ampak bo res govoril z njim. "Zbašnik, vedno smo vas radi videli v naši sredi, nikoli vam nismo dejali žale besede, na roditeljske sestanke smo hodili redno in se, upam, tudi česa naučili, ampak to, kar smo izvedeli danes popoldne od Slovenske Maticice v Celju, presega vse meje, in moramo se pogovoriti z vami." Zbašnik se je spomnil, da ga danes Goričar, oče njegovega učenca in istotako član društva za zaščito slovenskega jezika, ni bil pozdravil, zdržnil se je ob misli, da so odkrili kaj zelo hudega iz njegovega življenja, in to povezoval z jezikom, šlo je za slovenščino.

"Nikoli, Zbašnik, nikdar in nikoli si ne bi bili mislili - mislim, da lahko govorim v imenu vseh slovenskih in slovensko čutečih mater tistih otrok, ki jim vi vtepite v glavo prve znanje o domovini - nikoli si ne bi bili mislili, da je kaj takega mogoče, če nas ne bi na to opozorila celjska Matica in ustrezní radovoljisti odbor, pa še takrat skorajda nisem verjel. A ko je danes, nepolno uro tega, prišel k meni še akademik P., nisem mogel več odlašati. O da, že prej so bile stvari, ki so dajale slutiti o vašem početju, tako recimo vaš neskrbni jezik, da ne rečem nemarni, vaše spregatve - posebno drugo - vaše nepoznavanje dvojine, uporabljanje sedne-

ga sklona ali vokativa - kar spomnite se, da ste me včeraj pozdravili z "gospodine Košir" - zlasti pa dejstvo, da ne čutite do slovenskega jezika take ljubezni, kot bi jo morali. Tako recimo govorite "slučajno", ko pa je vendar pravilno "po naključju", "vzdigniti" namesto "dvigniti" in "dotični" namesto "KI SE GA TIČE"; no, pa vse to bi še nekako prenašali, zdaj pa je tega dosti. Saj vi ste bili v Zagrebu! Zbašnik je že od začetka vedel, kam merijo Koširjeve besede, da bi se ubranil, je razložil, kako je bilo z njegovim bivanjem v Zagrebu: smrt staršev in edina možnost za štipendijo. "Kaj boste govorili," je rekel desni spremljevalec, "kaj se boste izgovarjali, jaz izražam nezadovoljstvo zaradi vašega početja, pa najsi je to nezavedno ali zavestno, in izražam ga v imenu slovenskih jezikoslovcev z enako pravico, kot ga je sotrudnik Košir v imenu slovenskih mater." Iz prnega žepa je potegnil zvečič, zdaj ga je odprl in našteval iz njega. "Znano je, da slovenščina po bogastvu, sočnosti, zvonosti svoje melodije in besednega zaklada prekaša vse druge jezike. V dokaz naj navedem odstotkovno razmerje med samoglasniki in soglasniki v slovenskem, potem pa še v nemškem, francoskem in španskem jeziku: slovenščina 44 odstotkov samoglasnikov, nemščina 39, francoščina in španščina pa le po 38 odstotkov. In še to: vsak Slovenec se lahko nauči kateregakoli tujega jezika, ne poznam pa tujca, ki bi se vsaj približno naučil slovenščine. Za boljše predstavnost navajam tri najlepše slovenske besede, ki jih je bila izbrala komisija Slovenske Maticice leta 1934, in tri najlepše angleške besede, izbrane od Angleške Maticice leto kasneje. Gora, križ, hrast; grasshopper, cricket, fountain. To je vse, hvala lepa."

Zadeva je bila po eni strani že preneumna, da bi se dalo kaj pametnega reči, po drugi strani spet pa se je Zbašnik imel za ogroženega; pred njim so sedeli pametni in vplivni moške. Vendar ni bil računar in je le sedel in gledal in čakal, kaj se bo iz vsega tega izcimilo. "Vi ste se posluživali hrvaškim jezikom," je vzklikel Košir, in Zbašnik se je ujezil. Upal je, da ga Košir ne bo izzival s hrvatizmi, ki so bili v njegovem govorjenju resda pogosti; na to ga ne bi bilo treba spominjati na tak način. Dvajset let v Zagrebu se pač pozna. "Da, uporabljal ste hrvaški jezik," je popravil Košir, mogoče zaradi Zbašnikovega izraza na obrazu, mogoče, ker je videl stresljaj presenečenih spremljevalcev, tega ne morete zanikati! In povem vam, tako ne gre! Ne le, da nam kvarite otroke s svojo zanikrno govorico, ampak morate se tudi zavedati, da ima to velike posledice za njihov celotni osebnostni duševni razvoj. In tudi - ne moremo vam več zaupati, ne le svojih otrok, ampak tudi vam osebo - vi ste tudi drugačni, kot smo mi. Tu pred Drenovcem in Jadrigo vas pozivam, da poveste svoje mnenje o hrvaščini, o slovenščini, o obeh narodih: preprosto povedano, vaša stališča, ker, šele ko jih bomo spoznali, bomo znali razsoditi, kaj bomo z vami. Videti moramo, kdo ste in kaj se za vsem tem skriva; potem lahko ocenimo vaše življenje in vas: za nenamerno ali celo blagonamerno zmotno, ali pa za načrtno sovražno delovanje. No?" Zbašnik je molčal. "Prosim za stavke!" je vzkliknil Košir, in ko Zbašnik še ni odgovoril, nadaljeval: "Kje je pa vaša prosvetarska zavest? Morate se izjasniti: ste z nami ali proti nam? Ste Slovenec ali ne? Kar odgovorite, nam ne gre za to, da bi grazili s pritiskom ali povračilnimi dejanji, mi hočemo le razčistiti odnose pri ohranjanju tradicionalnih vrednot. Nikar ne mislite, da boste z malom dobili preimuštvo, to je veliko pitanje, vaše moččnosti so minimalne!" Košir je, ko je govoril zadnje besede, prebledel, druga dva sta skoraj odrinila stole, in Zbašnik je vedel, da hrvaške besede niso bile izrečene namerno, ampak so se nekako vrinile, niti ne vrinile, kdo ve kaj, mogoče vsilile ... "Drugovi, pa šta je sad to?" je vprašal Košir, zdaj že rdeč v lica. "Pa kažite mi, za ima Boga!" "Ne znam, Košire!" je odgovoril Jadriga, ki se doslej še ni bil oglasil. "Pa onda mi kažite vi!" je Košir vprašal Zbašnika, kar je bilo razumljivo, saj se mu je pri ta-

ko čudnem dogodku moralo zdeti, da je ta vsaj poučen o zadevi, če že nimate prstov vmes. "Ne vem, prvič da slišim, da govorite hrvaško," je rekel Zbašnik in skomignil z rameni. Brez kakšnega občutka je opazil, kako hitro se je Košir prilagodil potrebam novega jezika - ki ga verjetno nikoli prej ni bil znal govoriti - in položaja. Resda je Koširja že begalo in je iskal smisel svojemu novemu življenju, a to je počel že prej. "Sa mnom nije tako, pardon, jeste, baš tako je, i ja govorim naški," je začudeno rekel Drenovec, "to je zbilja neverovatno." "Nije bio valjda naš jezik kriv!" je rekel Jadriga. Zbašniku je bilo precej nerodno, da bi končal pogovor, jim je ponudil: "Mogoče je sprememba povzročila sprememba produkcijskih odnosov v državi, baza pogajuje nadstavbo, in zato pač govorite hrvaško." "Nonsens!" je zaklical Košir, "vi ste mi jedan običan vulgarni materialista!" "Još lošije: unitarista!" je rekel Jadriga. Drenovec je razložil svoja misli: "Samo vi pričajte o bazi i nadgradnji, sve dok pričate slovenački, vi ste nam dokaz, da se nešto takvo nije desilo!" "Meni je prav," je rekel Zbašnik in zgrabil kazarec. "Kelner!" je poklical Košir, potem se je obrnil nazaj: "Došlo mi je naum, da bismo mogli od kelnera saznati, u čemu je stvar, barem ćemo vidjeti, da li još govori slovenački ali više ne." Natakar je prišel. "Kaj buste prinesli one tri Koke?" je vprašal Košir, očitno ga je bilo hrvaščine sram. "Moment, gospod, natakar je odhitel proti točilni mizi, Drenovec je rekel: "Eto ga, samo nas troje, vjerovatno. Kažem vam, nešto je u nama, nešto zajedničko, i to je naopaka! Treba to pronaći!" S jednim metodom, jednom logikom, to nam mora biti moguće, a kasnije bismo mogli likvidirati uzrok." Zbašnik se je nasmešnil, kar vedel je, da se dogajajo te stvari mimo in zunaj njih, vendar ni nič rekel, ker je bila spreminjena tudi njihova logika; ne bi ga rezumeli. "Negde smo pogrešili, nije nai-me slovenstvo u jeziku, već i u drugim stvarima, i na takav način nam se budi vratilo. U drugim stvarima," Koširju so zažarele oči, "u navikama jednog naroda, u njegovoj ishrani, pićima, koje pije, da pićima, što ćemo sa Kokom, treba piti metličko ali vipavsko vino, eto, KOKA-KOLA je UZROK NAŠE NESREĆE, kelner! i u pjesmama, pjesmama!" Prijeli so se čez rame, oči so jim se zavrtle, usta odprla, tažen, počasen napev:

Tko nad plugom svoje čelo sklanja,
Nauči se umjerenost i čednost,
I ne traži ništa više od neba,
Nego samo što mu na dan treba,
Živi mirno zadovoljan dušom,
Nema želja, ne poznaj već ništa
Što bi moglo umnožiti mu sreću.
Uzdignite vso, štogod je naše.
Na vidjelo širokome svijetu,
Da se vidi, da ste i vi narod,
Koj po svome vlastitom značaju
K osobitom savršenstvu teži ...

Zbašnik je položil novce na mizo, vstal in naglo odkorakal v zimski večer, kjer je bil mir. Vendar pa so ga po sto korakih dohiteli, slihal je za seboj "Gospodine Zbašnik!" Obrnil se je: hodili so kakih deset metrov za njim, niso se mu upali bolj približati, a tudi oddaljili se niso, ko je spet krenil. Pred svojo hišo je iz snega naredil kepo in jo dvignil v desnici, z levico odprl vrata in stopil v hišo.

DARKO ŠTRAJN

Rekli smo v tem uredništvu, da bi vsakdo naduhovičil kakšnih 10 vrstic, da bi tako novoletna cifra bila za bolj lahko berilo, ko bo problematika utanila v tradicionalno slovensko alkoholno pozabo, kristjani bodo pa sploh grešili od božiča naprej. Pa še naj bi teh 10 vrstic bila čestitka, kakor se komu zdi, da je prav. Ampak ob krvavi resnosti položaja na vseh koncih civilizacije 20. stoletja mi nič duhovitega ne prihaja v stroj, in se mi tudi komu osebno čestitati zdi bolj ali manj nesmiselno, kajti formalno stiskanje rok in poljubčkanje vsega živega človeka že opravi s pomočjo vinogradništva. Iskreno pa bi zaželel srečno novo leto vsem anarhistom, trockistom, ultralevičarjem, levim levičarjem, intelektualcem, komunarjem, hipijem, kriminalcem in filmskim delavcem.

MLADEN ŠVARC

Najmlajši član uredništva, včasih poreden. Pisal sem dedku Mrazu - za vse skupaj: Prinese naj nam srečno novo leto, veselje smeh, zabavo, študentske demonstracije, rdeče zastave, bonbončke, avtomobilčke (velike in male), preostali knjigi Markovih izbranih del in novo izdajo medvedka Puja. In veselo silvestrovanje seveda. In še naprej tako ali podobno.

PRVA TRIBUNA O "TRIBUNI"

Uredništvo "Tribune" je začelo uresničevati svojo zamisel o tribunah po posameznih fakultetah in šolah. Prvi razgovor na pravni fakulteti nam je odkril marsikaj, predvsem pa takšen način komuniciranja nudi obilo psiholoških ugotovitev, ki so za nas relevantne.

Razgovoru je prisostvovalo 30 - 40 študentov te fakultete, uredništvo in nekaj sodelavcev Tribune. Že prvi vtisi so nam povedali, da obstajata dve grupi: uredništvo in študentje PF. Vendar se je ta distanca spreminjala na koncu razgovora je skoraj izginila. Udeležence razgovora bi lahko glede na njihove reakcije in usmerjenost razdelili na skupino, ki je koncept in delovanje uredništva kritizirala (po večini brez vsakršnih vsebinskih argumentov), druga skupina se je o časopisu in urednikih izražala pozitivno; največ jih je samo poslušalo.

Začela se je z močno stereotipnim vprašanjem, koliko oziroma ali sploh Tribuna izraža hotenje in ideologijo celotne študentske populacije. Na tem nivoju je razgovor tudi obstal. Kmalu se je pokazalo, da nekaj študentom pojmi: politika, študentsko gibanje, vloga študentskega tiska in njihova medsebojna povezanost niso jasni. Padali so očitki kot: "Zakaj ne objavljate tudi rezultatov športnih tekem?" Kakšen je smisel Do ita ali pa pisanje jebeniti, če večina meni, da se takih besed ne sme napisati, jih ne smete napisati. "Tribuna ni resen časopis, ker je objavil članek, ki je bil prepovedan." "Vi zmeraj govorite o komunizmu, mi študentje pa nismo vsi komunisti" ...

Edini, ki je nastopil z argumenti, je bil študent, ki je s pomočjo statistike dokazal, da je Tribuna časopis, v katerem objavljajo večino uredniki in sodelavci. Pri nekaterih prisotnih je očitno manjkala kritičnost in samostojnega premišljevanja o političnih in splošno družbenih temah. Proti koncu se je razgovor sprevračal v korist tistih, ki so pisanje Tribune ocenjevali pozitivno. Na že omenjen vprašanje, okoli katerega je diskusija dejansko potekala, je neki študent odgovoril: "Kakšno pravico imamo mi, v veliki večini popolnoma pasivni študentje, kritizirati aktivno in angažirano uredništvo, četudi se z njihovo koncepcijo študentskega časopisa ne strinjamo."

franko adam

Izšla je knjiga dolgoletnega sodelavca in prijatelja Tribune Matjaža Hanžka: IŠČEMO PESMI, KJE SO? Kupite jo!

tone tratnik

DRAGICA - BORA ZLOBEC
(ne Jaševa žena ne sestra)

Povejte, ljubi bralci, če niso ti tribunaški fantje čez mero predrznili! Namesto da bi si v novem letu želeli človeške sreče in miru, rinejo v nesrečo z naravnost klicanjem frakcionašev, naročanjem atentatorjev, vabijo kralja Matjaža v svojo ultralevo revolucijo, in tako dalje. Ti siteži, ja, ne vem, kdaj bodo spregledali, da se ne splača riniti z glavo v zid. Jaz pravim, da je še najbolj previdno, kot voščijo že od nekdaj kmetje v mojih Kosoveljah: vse najboljše, bog vam daj zdravja in naj vas reši vsega hudega.

JAŠA ZLOBEC

Posebni znaki: član ZKJ od svojega sedemnajstega leta. V novem letu si ne želim miru. Želim si zelo burno leto, ki naj bi pretreslo celo zemljo. Želim si revolucionarnih preobratov v zahodnem, vzhodnem bloku in v tretjem svetu. Želim si, da bi Husein, Pahlavi, Nimeiri, Hasan II, Selasie, Smith, Franco, Banzer, Medici... nasledili usodo Vafija Tela. Želim si, da moja sestra, ko bo odrasla, ne bo tako razočarana nad socializmom kot moji prijatelji. Želim si tudi, da ta številka Tribune ne bo zadnja, ki jo bo izdalo to uredništvo. Skratka, želim si zelo srečno novo leto.

POT K RAZUMEVANJU GRE SKOZI SRCE

Četudi je bilo podobnih stavkov po vsej verjetnosti napisanih že ničkoliko, se za tem skriva naslov enega izmed osrednjih poglavij zanimive knjige Dala Carnegia "Kako si pridobiš prijatelja". Naslov je kot je videti na prvi pogled, dovolj širok, a kljub temu vsebini knjige ne ustreza povsem. (Nemara bi bilo bolje: Kako človeka o našem prepričanju, ne da bi se tega zavedal, ali Kako nekoga reparirati, da ti je za to še hvaležen - in postane tvoj prijatelj.)

Toda o tem pozneje, kajti predvsem je treba avtorju, prebrisanemu možakarju, ki je v New Yorku med obema vojnama in nato vse do svoje smrti leta 1955 vodil ne navadno šolo, v kateri je poučeval neuspešne poslovne in vodilne ljudi o umetnosti ravnanja s poslovnimi partnerji ter podrejenimi uslužbenci in delavci oziroma jih spreobračal v uspešne moze "pravega kova". Priznati mu je torej treba, da se je na svoj posel dobro spoznal. Eden izmed dokazov za to domnevo utegne biti med drugimi tudi pričujoča knjiga, ki je v Združenih državah prvikrat izšla leta 1936, in je do danes doživela že vrsto ponatisov in prevodov.

Ker Carnegie v tej svoji knjigi dotika vrste občutljivih življenjskih tem, in ker je hkrati pisana tako, da so posamezne trditve lahko razumljive in zavoljo vrste citatov in navedenih primerov (zlasti iz razprav nekaterih ameriških filozofov in življenj predsednikov ZDA ter še nekaterih uspešnih poslovnih mož) tudi verjetne, je razumljivo, da je našla pot v roke najširšega kroga bralcev. Nekaterim je prišlo Carnegieovo delo prav zato, ker so se iz njega naučili kako postati priljubljeni, kako povečati krog svojih strank in kako si zvišati prejemke; drugim, ker so našli v njem vrsto koristnih napotkov za srečno družinsko življenje; in tretjim, poslovnim in vodilnim ljudem, zato, ker so spoznali, kako je mogoče iz delavca ali uslužbenca brez večjega truda ali groženj iztisniti tudi poslednji atom energije.

Prav zavoljo teh nasvetov, po katerih bi se s pridom lahko ravnali tudi danes, je nastal pričujoči zapis, saj hoče opozoriti odgovorne vodilne ljudi na presenetljive možnosti, ki se jim ponujajo, če bi morda kje grozila kakšna neljuba prekinitve dela - saj stavk pri nas ne poznamo - ali podobna nevšečnost. Ker so vselej najpoučnejši primeri, prepustimo besedo uglednemu avtorju: Najprej pouk: "Če daste duška svoji razburjenosti, je to za vas olajšanje, ne pa tudi za človeka, nad katerim se znesete. Vaš bojeviti ton in sovražnost mu ne bosta v pomoč, da bi se mogel laže strinjati z vami."

Primer št. 1: Leta 1915 se je John D. Rockefeller mlajši ("sin uglednega magnata in človekoljuba") znašel v hudih škripcih, postal je najbolj osovražen človek v vsem Coloradu, ki ga je tedaj že več mesecev pretresala huda rudarska stavka. "Razdraženi in bojeviti rudarji so zahtevali, naj jim coloradska premogovna in železniška družba poveča mezd, glavni delničar te družbe pa je bil prav Rockefeller mlajši. Stavkarji so uničili veliko premoženja. Vmes je morala poseči vojska, kri je tekla, in več stavkajočih je obležalo mrtvih.

V tem času, polnem mržnje, si je Rockefeller mlajši skušal pridobiti naklonjenost rudarjev, in to se mu je tudi posrečilo. Po večtedenskem iskanju prijateljskih stikov je spregovoril predstavnikom stavkajočih rudarjev. S svojim govorom, ki je bil prava mojstrovina, je izgledil valove sovraštva, ki bi ga bili skoraj pogoltnili. Pred rudarji je govoril tako spravlljivo, da so se slednjič mimo vmili na delo, ne da bi še naprej govorili o povišanju mezd... Poudaril je, da je ponosen, ker lahko govori delavcem in ker je lahko obiskal njihove domove, videl njihove žene in otroke. Skliceval se je na vzajemne interese, na prijateljstvo in se jim zahvalil, da jim sme govoriti:

'Današnji dan je v mojem koledarju zapisan rdeče,' je Rockefeller začel svoj go-

vor. 'Prvokrat imam srečo videti zbrane delavske predstavnike te velike družbe kakor tudi njene voditelje... Da je to srečanje bilo nekaj tednov prej, bi bil jaz za večino izmed vas tujec in poznal bi le malo navzočih obrazov. Ker pa sem zadnji teden imel priliko obiskati vsa delavska naselja v južnih rudarskih revirjih in govoriti z vašimi predstavniki... ter videl vaše žene in otroke, si zdaj ne stojimo nasproti kot tujci, marveč kot prijatelji. In v duhu prav tega vzajemnega prijateljstva sem vesel, da se tu lahko pogovorim z vami o naših skupnih interesih...'

Ta je lep zgled spreobračanja sovražnikov v prijatelje. Da je Rockefeller ubral drugačno taktiko, da je rudarje grajal, jim očital pustošenje, jim namigoval, da nimajo prav, ali jim to dokazoval, ne bi bil dosegel sprave, marveč bi mržnjo in odpor le še podkuril."

Sledi pouk: "Kdor v svojem srcu kuha mržnjo zoper vas, tega z nobeno logiko ne boste spreobrili k svojem mišljenju!"

Primer št. 2: "Podjetniki vedo, da se splača biti ljubezniv do stavkarjev. Ko je na primer v tovarni 'White Motor Company' dva tisoč petsto delavcev začelo stavko za višje mezde, se je predstavnik delniške družbe Robert F. Black izognil nepotrebnim ostrim besedam. Delavcev ni obsojal, jim ni grozil in ni se zatekal k frazam o nasilnem komunizmu. S stavkarji se je pogovarjal prostodušno in je v časopisnem članku delavce celo pohvalil, 'ker so na tako miren način odložili orodje'. Delavci so postavili stavkovno stražo in ko je Black videl dolgočasne stražarje postajati okoli tovare, jim je kupil palice in rokavice za baseball in uredil balinišče za tiste, ki bi se raje balinali.

Ta predsednikova prijaznost je sprožila prijaznost na drugi strani. Pripadniki stavkovne straže so poiskali metle, lopate in samokolnice ter počistili ves papir, čike in smeti po tovarniškem dvorišču... Stavka se je čez teden končala s kompromisom - končala se je brez srda in grenkih občutkov!"

Zdaj lahko rečemo karkoli, vendar vemo: "Pot k človekovemu razumu drži skozi njegovo srce!"

Od tod zadnji pouk: "PRIBLIŽAJ SE ČLOVEKU KOT PRIJATELJI!!!"

iztok illich

V novembru je odšel z radia študent glavni urednik Jože Šlander. Njegovo delovno mesto je bilo profesionalizirano, zato je bilo potrebno napraviti razpis za kandidature. Prijavila sta se Jože Konc in Luka Škobeme. Radijski svet je sprejel kandidature Luke Škobemeta, ki bi nastopil službo kot uslužbenec RTV Ljubljana, kar bi uredili s posebno pogodbo. V nadaljnjih pogovorih o statutu je prišlo do nesoglasij, zaradi katerih je novi glavni urednik na sestanku radijskega sveta 23. novembra odstopil, ker ni imel pravice sveta na programsko namestitev. 24. novembra so se sestali sodelavci in delovni kolektiv radia in obravnavali položaj po odstopu glavnega urednika. Svet je na naslednjem sestanku potrdil Boštjana Zgonca za vršilca dolžnosti, delovno mesto pa je deprofesionalizirano.

(Kar sledi, so odlomki razgovora Lennona in urednikov angleškega podtalnega časopisa "Red Mole")

SODEČ PO TVOJIH ZADNJIH PLOŠČAH IN TVOJIH IZJAVAH TU MISLIMO PREDVSEM NA INTERVJU Z "ROLLING STONOM", POSTAJA TVOJ POGLED NA ŽIVLJENJE BOLJ POLITIČEN IN RADIKALNEJŠI! KDAJ SE JE VSE TO PRIČELO?

Vedno sem mislil politično in vedno sem bil proti statusu quo. Saj je to razumljivo, če odraščáš v okolju kot jaz, kjer že od malega sovražiš in se bojiš policije kot svojega naravnega sovražnika in se upiraš vojski kot nečemu, kar te odpelje od doma in pusti mrliča kdovekod. Mislim, to je osnovna zadeva delavskega razreda, čeprav se pokaže, šele ko postaneš starejši, imaš družino, ko te sistem požre. Nikoli nisem bil apolitičen, čeprav se je zdelo, da me je prevzela religija, tam v mojih LSD dnevih okoli leta 65/66. Ta religija je bila neposreden plod vsega tega sranja okoli super zvezdnštva, - religija se mi je takrat zdela izhod iz moje represije. Mislil sem: "Dobro, nekaj drugega še moraš imeti od življenja, ali ne? To ni to? Vedno sem bil na nek način političen, veste. V obeh knjigah, ki sem jih napisal, četudi sta bili nekaj takega kot Joyce & Comp., je dosti proti religiji, in tudi igrice o delavcu in kapitalistu.

Sistemu sem se posmehoval od svojega otroštva naprej. V šoli sem pisal svoj časopis in ga razdeljeval. Dobro sem se zavedal svojega porekla iz delavskega razreda, ker sem se zavedal, kaj se dogaja z menoj in zavedal sem se razredne represije, ki nas tlači - to je bilo jebeno dejstvo, ki pa mi je v siloviti Beatles - histeriji za čas ušlo. Kot da bi bil pred resničnostjo.

KAJ MISLITE, ZAKAJ JE GLASBA, KI JO IGRATE SEDAJ, USPELA?

Dobro, v teh časih je bilo mišljeno, da so delavci uspeli, toda sedaj spoznavam, da je to znani stari pesek v oči, ravno takšen, kot ga dobivajo čmci; to je enako, kot je bilo črncu dovoljeno biti boksar, tekač ali popevkar. To je izbira, ki si jo dovolijo - zdaj je takšen izhod postati pop-zvezda; to sem hotel povedati v Junaku delavskega razreda (Working Class Hero). Kot sem rekel v "Rolling Stoneu", ljudje, ki imajo moč, so isti, sistem razredov se ni spremenil popolnoma nič. Seveda je sedaj mnogo ljudi, ki hodijo okrog z dolgimi lasmi, in nekaj otrok srednjega razreda, ki so videti kot da to niso. Toda nič se ni spremenilo - nekoliko bolj nam gre in isti hudič kot prej drži vse v rokah.

SISTEM RAZREDOV JE NEKAJ, ČESAR SE AMERIŠKE ROCK-GRUPE ŠE NISO DOTAKNILE?

To je zato, ker so vsi iz srednjega razreda in buržuazije, patega nočejo pokazati. Pravzaprav se bojijo delavcev, ker so ti v Ameriki večinoma konservativni, boječ se za svoje potrošne dobrine. Toda, če bodo te rock-grupe iz srednjega razreda spoznale, kaj se dogaja, kaj je razredni sistem povzročil, je na njih, da osvestijo te ljudi in se sami izvlečejo iz tega buržoaznega sranja.

KDAJ SI SE ZAČEL OSVOBAJATI VLOGE, KI SO TI JO VSILJEVALI KOT BEATLU?

Celo v najboljših Beatles - časih sem se poskušal upirati, tako tudi George. Nekajkrat smo šli v Ameriko in Epstein nas je vedno svaril, naj ne rečemo nič o vojni v Vietnamu. Potem pa sva enkrat rekla z Georgeom - poslušaj, če nas bodo kaj vprašali o tem, bova rekla, da ne marava vojne in, da misliva, da morajo takoj zapustiti Vietnam. To sva tudi naredila. Za takratni čas je bilo to kar radikalno, posebno za "Čudovito Četvorico". To je bilo tudi prvič, da sem se premaknil nekoliko naprej. Ampak, mora vam biti jasno, da sem se vedno počutil v represiji. Bili smo takoposiljevani in pritiskani, da skoraj ni bilo možnosti, da bi se resnično izpovedali, posebno še, ker smo nenehno potovali in bili v kletki mitav in sanj o nas samih. Ni lahko, ko si Cezar, in te vsakdo hvali in vsi ti dajejo, kar hočeš in želiš, dekleta; ni lahko z vsem tem nehati in reči: "Dobro, nočem biti dober, hočem biti resničen!"

Med tem je bila moja druga politična stvar, ko sem rekel, da so Beatles večji od Jezusa Kristusa. To je bilo že nekaj. V Ameriki so me za to skoraj ustrelili. To je bila prava travma za ljudi, ki so nas takrat oboževali.

Še k temu: vedno je bilo napisano pravilo to, da se ne sme odgovarjati na kočljiva vprašanja, čeprav sem vedno čital časopise, politične zadeve in vedel, za kaj gre. Stalno zavedanje tega, da sem kar tiho, me je sramotilo, nisem mogel več zdržati, to je bilo zame preveč. Seveda to, da smo šli v Ameriko, je vse to še pospešilo, posebno zaradi vojne. Na nek način smo bili tam trojanski konj. "Čudežna Četvorica" se je prebila na vrh, tam pa je začela o spolnosti in mamilih in vedno več in več, in potem so jo spoznali in nas začeli potiskati dol in stran.

NA NEK NAČIN SI MISLIL NA POLITIKO, KO SI NAREDIL "REVOLUTION"?

Seveda, samo da so bile tri inačice te pesmi. Na tretji sem naredil samo mešanico abstraktnih zvokov - konkretno glasbo. Mislil sem, da slikam revolucijo v zvoku - to je bila seveda zmeta. To je bila pravzaprav proti-revolucija.

Na posnetku pravim: "Kadar govoriš o uničenju, me izvemi!" - nikakor se nisem hotel ubijati. Pravzaprav nisem dovolj vedel o maoistih, zdelo se mi je, da jih je tako malo, oblečenih v zeleno - vedno so se postavljali pred policaje, kot da bi želeli, da jih bodo dobili.

Mislil sem, da je to slabo, veste, čepra pravi komunistični revolucionarji delujejo drugače in ne hodijo okrog in govorijo o tem. Tako sem čutil - samo spraševal sem se. Kot pripadnika delavskega razreda me je vedno žanimala Rusija in Kitajska, in sploh vse, kar je zadevalo delavski razred - čeprav sem se udeleževal kapitalistične igre.

Nekoč sem bil tako globoko v tem religioznem sranju, da sem se proglašal za krščanskega komunisto - toda jasno je, da je religija le legalizirana norost. Ampak osvobodil sem se tega.

DOSTI UPORABLJAJO SKLADBE BEATLOV, DAJO JIM DRUGAČNE TEKSTE - NA PRIMER YELLOV SUBMARINE UPORABLJAJO STAVKARJI S TEKSTOM: WE ALL LIVE ON BREAD AND MARGARINE.

Rad imam to. Všeč mi je tudi bilo, ko je občinstvo na nogometnih stadionih pelo "All together now". Tudi da je gibanje v Ameriki prevzelo "Give peace a chance", ker sem jo napisal za to in mislil ravno na to. Upal sem, da bo nekaj nadame-stilo "We shall overcome" iz leta 1800, nekaj sodobnejšega. Zato sedaj želim pisati skladbe za revolucijo ...

prevedel bc

john lennon

Lennon

John Lennon

POMISLI

pomisli ni nebes več
to ti ne bo težko
in ni pekla pod nami
nad nami le nebo
pomisli da vsak človek
le za svoj dan živi ...

pomisli ni dežel več
kako je to lahko
nič da bi ubil in umrl zanj
religij prav tako
pomisli da vsak človek
v miru le živi ...

pomisli ni bogastev
naj se tako zgodi
brez lačnih in pohlepni
bratstvo vseh ljudi
pomisli da vsak človek
del je vseh stvari ...

misliš si da sanjač sem
a veš da nisem sam
in ko nekoč nas združijo
bo svet pripadal nam

JUNAK PROLETARCEV

Takoj ko rodiš se, občutek imaš
da majhen in grd si in nič da ne znaš
dokler bolečini se nemi predaš
junak proletarcev je vredno da si
junak proletarcev je vredno da si

v šoli tepen si, doma si jim tuj
ne smeš biti bister, bedak se sramuj
dokler ves pofukan se ne upreš
junak proletarcev je vredno da si
junak proletarcev je vredno da si

ko dvajset let mučen in v strahu živiš
moral postati bi karierist

a ti že ves blesav ne uspeš se grist
junak proletarcev je vredno da si
junak proletarcev je vredno da si

drogiraj se z vero, seksom, TV
saj veš da si pameten, prost,
da brez tebe ne gre
in vendar pofukan si osel, ki zase ne ve
junak proletarcev je vredno da si
junak proletarcev je vredno da si

na vrhu je kraj, ne pozabi tja prit
nauči se smejat, ko moraš ubit
če hočeš kot drugi tam zgoraj segnit
junak proletarcev je vredno da si

proletarcev junak je vredno, da si
torej bodi junak, samo sledi mi
torej bodi junak, samo sledi mi

prevedel m.d.

